

Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2025. godine, razmotrila je Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 13 stav 1 alineja 1 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa („Službeni list CG“, br. 18/23 i 70/24), koju je podnijela Aleksandra Vukčević iz Podgorice i s tim u vezi daje sljedeće

MIŠLJENJE

Podnositeljka Inicijative Aleksandra Vukčević iz Podgorice podnijela je Inicijativu za ocjenu ustavnosti i zakonitosti člana 13 stav 1 alineja 1 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa koji glasi: „Osnovna zarada zaposlenog uvećava se po osnovu naučnog zvanja: - magistru nauka/masteru za 0,80 obračunske vrijednosti koeficijenta izražene u bruto iznosu, ako je ovo naučno zvanje stečeno u skladu sa propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, broj 42/17)“.

U obrazloženju navedene Inicijative podnositeljka između ostalog navodi da navedena odredba nije u saglasnosti sa odredbama člana 8 stav 1 i čl. 17 i 24, kao i sa članom 99 st. 1 i 2 Zakona o radu, kojima se garantuje jednaka zarada za isti rad ili rad iste vrijednosti i definiše šta se pod radom iste vrijednosti podrazumijeva.

Nadalje navodi da je ovakvo rješenje očigledno diskriminatorno i dovodi do nejednakog tretmana zaposlenih koji su zvanje magistar/master stekli po programu upisanom nakon stupanja na snagu pomenutog zakona.

Smatra da se nesaglasnost sa Ustavom, zakonom i diskriminatorna priroda odredbi Granskog kolektivnog ugovora sastoji u sljedećem: članom 64 stav 1 Ustava propisano je da zaposleni imaju pravo na odgovarajuću zaradu, dok su Zakonom o radu, koji je sistemski u oblasti radnih odnosa, uređena prava i obaveze zaposlenih po osnovu rada, način i postupak njihovog ostvarivanja. Zaposleni, saglasno odredbi člana 94 ovog zakona, ima pravo na zaradu koja se utvrđuje u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu, dok je članom 98 stav 2 propisano da se kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu mogu utvrditi uvećanja zarade i po drugim osnovima. Ističe da je Granskim kolektivnim ugovorom na osnovu navedenog zakonskog ovlašćenja, zaposlenima propisano uvećanje osnovne zarade po osnovu naučnog zvanja magistar nauka/master, ali samo onima koji su to naučno zvanje stekli u skladu sa propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju iz 2017. godine. U smislu navedene odredbe pravo na uvećanje zarade imaju čak i oni studenti koji to zvanje još uvijek nijesu stekli, ali će ga steći do kraja studijske 2023/2024 godine po studijskom programu upisanom prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju, ali ne i oni koji su naučno zvanje već stekli po programu upisanom nakon stupanja na snagu pomenutog zakona.

Naglašava da su potpisnici Granskog kolektivnog ugovora bili dužni da vode računa o zakonskoj garanciji - jednaka zarada za isti rad ili rad iste vrijednosti, s tim što se zakonom precizno definiše šta se pod radom iste vrijednosti podrazumijeva. Smatra da osporenim odredbom to nije obezbijeđeno, čak naprotiv, da su zaposleni sa istim nivoom kvalifikacije obrazovanja i istim naučnim zvanjem uskraćeni za uvećanje zarade.

Podnositeljka dalje ukazuje da član 8 stav 1 Ustava zabranjuje svaku neposrednu ili posrednu diskriminaciju, po bilo kom osnovu, dok član 17 propisuje da se prava i slobode

ostvaruju na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma, te da su svi pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo. Pored navedenog u bitnom ukazuje na odredbe člana 2 stav 3 i stav 4 Zakona o zabrani diskriminacije koje definišu neposrednu i posrednu diskriminaciju i diskriminatorско postupanje. Dalje navodi da je načelo zabrane diskriminacije sadržano i u članu 7 Zakona o radu, dok se članom 9 stav 1 tačka 2 istog zakona zabranjuje diskriminacija iz člana 7 i člana 8 ovog zakona u odnosu na uslove rada i prava iz radnog odnosa.

U konačnom podnositeljka Inicijative predlaže da Ustavni sud prihvati inicijativu i donese rješenje o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti člana 13 stav 1 alineja 1 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa te da nakon sprovedenog postupka donese odluku kojom utvrđuje da odredba navedenog člana nije u saglasnosti sa Ustavom i zakonom u dijelu koji glasi „ako je ovo naučno zvanje stečeno u skladu sa propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju“, odnosno da se ista u ovom dijelu ukida i prestaje da važi danom objavljivanja odluke.

Smatramo da su navodi Inicijative neosnovani.

Imajući u vidu navedeno Ministarstvo finansija ukazuje na sljedeće:

Zakonom o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, br. 44/14, 52/14, 47/15 i 40/16) bilo je propisano da se upis na magistarske akademske i primijenjene studije vrši na konkurentskoj osnovi u skladu sa rezultatima postignutim na osnovnim akademskim ili primijenjenim studijama, obima najmanje 240 ECTS ili na specijalističkim studijama.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, broj 42/17), uvedena je novina da integrisani studijski program predstavlja spoj osnovnih i master studija obima 300 ECTS kredita, kao i da upis na master akademske i primijenjene studije vrši se na konkurentskoj osnovi u skladu sa rezultatima postignutim na osnovnim ili primijenjenim studijama obima najmanje 180 ECTS i prijemnom ispitu.

Imajući u vidu da je navedenim izmjenama Zakona izvršena potpuna transformacija sistema visokog obrazovanja, kojom je ukinut prethodno važeći model magistarskih studija i uspostavljena nova struktura studijskog ciklusa, to je članom 13 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa usaglašeno da pravo na uvećanje zarade po osnovu naučnog zvanja ostvaruju zaposleni koji su ovo naučno zvanje stekli po propisima koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, broj 42/17).

Imajući u vidu navedeno, mišljenja smo da se primjenom osporavanog člana Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa ne narušava ni jedno od ustavom utvrđenih načela iz kog razloga smatramo da član 13 stav 1 alineja 1 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa nije u suprotnosti sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima.

Broj:

Podgorica, _____ 2025. godine

Vlada Crne Gore

**Predsjednik,
mr Miloško Spajić**